

Riktlinje om avlivning som behandlingsalternativ

Riktlinjen framtagen 2019

Det har kommit en frågeställning till normgruppen kring avlivning som ett behandlingsalternativ för sällskapsdjur även vid tillstånd som är behandlingsbara. Normgruppen ser ett behov av en riktlinje kring detta.

Bakgrund

Idag finns långt fler behandlingsmöjligheter för sjukdomar och skador hos sällskapsdjur än tidigare. Detta har förutom möjlighet till botande och lindrande behandling också gett upphov till etiska och ekonomiska frågeställningar. En inställningsförändring till avslutande av ett djurs liv har skett hos både veterinärer och djurägare. Det anses inte längre självklart att avlivning är ett behandlingsalternativ när det finns andra behandlingar att erbjuda. Det är inte heller självklart för alla veterinärer att avliva djur på enbart djurägarens uppdrag.

I djurskyddslagen (2018:1192) står:

4 kap. 1 § Ett djur som är skadat eller sjukt ska snarast ges nödvändig vård eller avlivas. Om ett djur på annat sätt genom sitt beteende visar tecken på ohälsa, ska vård snarast ges eller andra lämpliga åtgärder snarast vidtas.

Om skadan eller sjukdomen är så svår att djuret utsätts för allvarligt lidande som inte kan lindras, ska djuret avlivas.

Vid behov ska vården ges av en veterinär eller av någon annan som tillhör djurhälsopersonalen enligt lagen (2009:302) om verksamhet inom djurens hälso- och sjukvård.

9 kap. 4 § Om ett djur påträffas så svårt sjukt eller skadat att det bör avlivas omedelbart, får det avlivas av en veterinär eller polisman, även om djurägaren inte kan kontaktas. I brådskande fall får även någon annan genast avliva djuret.

Den som har avlivat djuret ska informera ägaren eller någon annan som är ansvarig för djuret om detta. Om det inte är möjligt, ska länsstyrelsen underrättas.

Diskussion

Veterinärens primära uppgift är att bota och lindra lidande hos djur. Detta innebär behandling av lättare och svårare sjukdomstillstånd och skador men det kan också innebära att avliva djuret. Avlivning kan väljas både för att undvika lidande i samband med behandling, men också för att det inte finns resurser att genomföra den behandling som krävs.

Veterinären bör vara proaktiv i att informera djurägaren om att avlivning också är ett alternativ, eftersom det finns en risk att djurägaren själv upplever det obehagligt eller genant att ta upp frågan.

Det vilar ett stort ansvar på dagens veterinärer att följa med i den medicinska utvecklingen och samtidigt vara lyhörda för den enskilda situationen. Det är inte alltid den behandling som för tillfället ses som gold standard är den bästa för den enskilda patienten och djurägaren.

Att skydda ett djur från lidande är också att erbjuda avlivning i en situation där djurägarens förmåga eller ekonomiska resurser inte räcker till för behandling, eller där djurets personlighet orsakar stress och lidande i samband med de åtgärder som krävs.

Riktlinje

Veterinärer verksamma i Sverige ska vara väl förtrodda med avlivning av djur och kunna erbjuda detta som ett behandlingsalternativ. Veterinärer bör vara proaktiva och lyfta frågan om avlivning. Avlivningen ska ske med stor omsorg så att djuret utsätts för minsta möjliga stress och obehag.

Normgruppen anser att det är av stor vikt att veterinärer inte skuldbelägger djurägare som väljer avlivning, eller kollegor som utför avlivningen.